

«Η Καμπανελλόπετρα»

A. Μαδαμόπουλος

Επιλεγόμενα του συγγραφέα μετά την ανάδυσή του από το βυθό της γραφής

I. Τα κείμενα της Καμπανελλόπετρας ως ένα ενιαίο σύνολο, όπως και των άλλων δύο συλλογών που η έκδοσή τους έχει δρομολογηθεί για το μέλλον – εγγύτερο και απώτατο – θα μπορούσα να τα κατατάξω σε ένα είδος δοκιμακής ποίησης ή ποιητικού δοκιμίου σαν εκείνο που αγάπησαν οι Ιάπωνες συγγραφείς του δέκατου ένατου αιώνα και το είχαν βαφτίσει *Zuihitsu*. Το είδος περιγράφεται από τον μεταφραστή και σχολιαστή Παναγιώτη Αγγελίδη στο προλογικό σημείωμα του βιβλίου «Εγκώμιο της Σκιάς» του J. Tanizaki, εκδόσεις Άγρα: Ανάμεικτα γραψίματα, πένα ετερόκλητη και χωρίς *a priori* περιορισμούς είδους. Ένα μεικτό είδος, πρόζας λυρικής και στοχαστικής ποίησης. Δοκίμιο αλλά χωρίς τη θεωρητική αυστηρότητα που ο όρος υποδηλώνει στη Δύση. Ποια είναι η πρώτη ύλη των γραπτών μου; Ελεύθερες ιδέες και συγκρίσεις, ποίηση και καθημερινότητα, χρονογραφήματα της ατομικής ματιάς και απομνημονεύματα των ψυχικών ρηγματώσεων, γιορτασμός της μνήμης ή πένθος της, λυρισμός και παραδοξολογήματα, διαθεματικό σλάλομ, συγκαλυμμένος διδακτισμός, εκλογίκευση του αισθητικού φαινομένου, ρομαντικά υφάδια σε ρεαλιστικά στημόνια, ιδεαλιστικός καμβάς με σουρεαλιστικές πινελιές.

Γράφω για όσα υπήρξαν. Για όσα αντέχουν ακόμη, για όσα νομοτελειακά θα προκύψουν και για εκείνα που δε θα ξαναγίνουν ποτέ. Γράφω και λιγοστεύω, σχεδόν εξαφανίζομαι. Όμως μετά από λίγο είμαι πάλι έτοιμος για νέες

γονιμοποιήσεις σε κάθε άγγιγμά μου με τη ζωή. Άπτερος τρυγητής της ανεξάντλητης ζωικής γύρης και των αρίφνητων συγκινήσεων που αυτή μπορεί να διεγείρει.

Η γονιμοποίηση αυτή γίνεται βεβαιότερη, αν το άδειασμα έπιασε τόπο, αν κοινώνησαν δηλαδή με τα κείμενά μου οι αναγνώστες. Αν έχει συμβεί αυτό, συνεχίζω. Αν όχι, πάλι συνεχίζω λιγότερο εσωστρεφής και κρυπτικός. Έτσι ξεγελιέμαι, φαντασιώνομαι πως παίζω με σκλήθρες αιωνιότητας, ενώ διαχειρίζομαι απλά λέξεις και αναγομώνω αισθήματα, εντυπώσεις και στοχασμούς, πράγματα εφήμερα δηλαδή και θνησιγενή.

II. Λόγω του συνθέματος «Άπνοια» η Καμπανελλόπετρά μου χαρακτηρίστηκε από σκοτεινή και τεφρώδης ως και χαρομαγεμένη. «Της νύχτας τα καμώματα και του θανάτου η φρίκη». Αν όμως διαβαστεί σωστά, με μια ανάγνωση απροκατάληπτη, είμαι πεπεισμένος ότι θα αναδειχθούν εντός της ποικίλης πηγές φωτός: είναι το φως του φιτιλιού στο καντηλάκι της γεροντικής κάμαρας, το φως των αστεριών στο θαλασσινό νυχτερινό ταξίδι, το φως του αυγινού ηλίου, οι δυνατοί λαμπτήρες της κεντρικής λεωφόρου. Φως απαύγαζουν ακόμη και οι προθανάτιες μπουρμπουλήθρες, αρκεί βέβαια κάποιος να τις κοιτάζει από το βυθό. Αλλού χαμηλωμένο, αλλού άπλετο, αλλού έμμεσο ή μισοκρυμμένο κι αλλού άμεσο και ευθύβολο το φως διασώζεται, συντηρείται, δείχνει, παρηγορεί. Φώτα: φαιδρές λαμπηδόνες σε σπείρες ερέβους. Ίσως, λοιπόν, να μην αποχωριζόμαστε για πάντα το φως πάνω στο κατώφλι της μαύρης τρύπας. Εκεί ακριβώς ίσως να συντελείται και η φωταψία της επέκεινα συνθήκης, πέραν της σύντομης ενσωματώσεως των ψυχών.

Εκείνο που υπογραμμίζω στα κείμενά μου είναι ότι προκειμένου να συλλέξουμε αυτό το φως στους συσσωρευτές μας και να φωταγωγηθούμε, προηγουμένως δοκιμαζόμαστε, πορευόμενοι ανάμεσα σε υπνικούς καπνούς και

νεφελώματα, σε ομιχλώδεις προφητείες ενυπνίων, στις επίβουλης αϋπνίας τη θαμπή ή απαστράπτουσα οργή και στις υπνικής άπνοιας τις υπόγειες εναγώνιες προσημάνσεις.

Το φως, τέλος, ανιχνεύεται στα ποιήματά μου και ως κατάσταση εσωτερη. Είναι η λάμψη της αυτογνωσίας ύστερα από σοβαρή μαθητεία πλάι σε μεγάλους δασκάλους. Είναι το πολύτιμο δώρο της περισυλλογής και του αναστοχασμού πριν την κάθε κρίσιμη του καθενός στιγμή. Φως και απόλυτη σιωπή. Ιδού το ιδανικό οπτικοακουστικό πλαίσιο για κάθε εγχείρημα αυτοσυνειδησίας. Έτσι η ίδια καμπανελλόπετρα που βυθίζει φυσικά, μπορεί και να εξυψώνει οντολογικά τους βυθιζόμενους. Ό,τι νομοτελειακά μας καταποντίζει μπορεί συνάμα, μεταφυσικά να μας ανελκύει. «Μη φοβηθείς το θείο ύψος πέσε στα άπατα» παρακινεί ο δάσκαλος – ποιητής τον εκλεκτό του όσο τον μυεί. «Θα βρεις το δρόμο. Όλοι τον βρίσκουμε». Συμπληρώνω τώρα: Έχουμε χρόνο. Άλλος λίγο, άλλος πολύ. Προλαβαίνουμε να πληρωθούμε με ουσία.

Πιστεύω ότι το τελευταίο ποίημα μαζί με την Έκβαση συμπυκνώνουν και επισφραγίζουν τον κυρίαρχο τόνο και τη διάθεση όλης της συλλογής ως επίγευση. Είναι το κλίμα μιας διάχυτης δημιουργικής και εξωστρεφούς εσωστρέφειας ενός ανθρώπου στην ωριμότητά του, που ο απολογισμός του τον βρίσκει διακριτικά επιβεβαιωμένο, ευγνώμονα, οπωσδήποτε αγωνιστικό και για αυτό το λόγο και ευχόμενο. Άρα, ανεξάρτητα από συνθήκες φωτισμού, τον βρίσκει μελαγχολικό και φέρελπι συνάμα. Λόγω της συνειδητοποίησης του γήρατος και της φθοράς, όλο και πιο συχνά επιστρέφουν οι δίδυμες μάσκες της συνοφρύωσης και της σκυθρωπότητας που ωστόσο συχνά επικαλύπτουν στωικές ή και επικούρειες διαθέσεις.